

УДК 786

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.1/30.212213>**Руслан КУНДИС,***orcid.org/0000-0002-6374-4811*

кандидат мистецтвознавства,

заслужений діяч естрадного мистецтва України,

доцент кафедри режисури та хореографії

Львівського національного університету

імені Івана Франка

(Львів, Україна) *kundys.ruslan@gmail.com***Андрій ДУШНИЙ,***orcid.org/0000-0002-5010-9691*

кандидат педагогічних наук, доцент,

заслужений діяч естрадного мистецтва України,

член-кореспондент Міжнародної академії наук педагогічної освіти,

завідувач кафедри народних музичних інструментів та вокалу

Дрогобицького державного педагогічного університету

імені Івана Франка

(Дрогобич, Львівська область, Україна) *assotobile@ukr.net*

ПРОВІДНІ АВТОРСЬКІ БАЯННІ ШКОЛИ УКРАЇНИ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНИЙ СКЛАДНИК РЕГІОНАЛЬНОЇ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ТРАДИЦІЇ

У вирії сучасного баянного мистецтва України вирізняється тенденція чітко сформованих баянних шкіл (Київська, Одеська, Харківська, Донецька та Львівська), саме такому аспектові висвітлення проблематики і присвячена ця стаття. **Розглянуто** постать М. Геліса як основоположника гри на народних інструментах у Київській консерваторії, різнопланового музиканта, котрий виховав цілі покоління виконавців, педагогів, науковців, які, роз'їхавшись Україною, стали фундаторами академічного мистецтва гри як на баяні, так і інших народних інструментах (наприклад, домрист Г. Казаков у Львові).

Здійснено акцент на Київській школі баяна в лиці її фундатора М. Геліса та послідовників М. Різоля, М. Давидова, М. Оберюхтіна, І. Алексева та інші, які, продовжуючи концепцію свого наставника, академізували баян і сприяли (через виконавство, репертуарну політику, методичний та науковий складник тощо) входженню його в ряд провідних інструментальних шкіл України.

Надалі випускники класу М. Геліса (І. Алексєєв, М. Давидов, М. Оберюхтін, М. Різол, І. Яшкевич та інші) започатковують та очолюють класи та відділи народних інструментів у інших містах України, проводячи лінію спадковості методико-педагогічних принципів наставника у системі музичної освіти різних рівнів.

Доведено, що представництво класу Геліса та його учнів в Одеській консерваторії (Л. Шаврук, В. Власова, В. Дікусаров), Львівській (М. Оберюхтін, Я. Ковальчук, В. Голубничий, В. Балик), Донецькій (В. Воеводін, А. Семешко), Харкові (Л. Горенко, В. Подгорний, М. Імханіцкій). Доречно зазначити, що на честь баянної родини Воеводіних у Луганську свого часу був започаткований та проводився «Всеукраїнський огляд-конкурс учнів та студентів відділень народних інструментів музичних училищ, коледжів та дитячих шкіл естетичного виховання імені династії Воеводіних».

Визначено співвідношення результатів діяльності провідних регіональних баянних шкіл України щодо основних параметрів їх характеристики: наявність спадкоємності педагогічних та виконавських принципів, що передаються від вчителя до учня; у глибинному осмисленні та розгортанні школи крізь призму масштабної позиційності (школа – училище – ЗВО); у розвитку пріоритетних засад школи у ширину (діяльність учнів послідовників у різних навчальних інституціях України та зарубіжжя).

Ключові слова: баян, школа, Київ, Одеса, Харків, Донецьк, Львів, М. Геліс.

Ruslan KUNDYS,

orcid.org/0000-0002-6374-4811

Candidate of Art History,

Ukraine Pop Art Honored Worker,

Associate Professor at the Department of Directing and Choreography

Lviv Ivan Franko National University

(Lviv, Ukraine) kundys.ruslan@gmail.com

Andriy DUSHNIY,

orcid.org/0000-0002-5010-9691

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Ukraine Pop Art Honored Worker,

Corresponding Member of the Teacher Education International Science Academy,

Head of the Folk Musical Instruments and Vocals Department

Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

(Drohobych, Lviv region, Ukraine) accomobile@ukr.net

LEADING AUTHOR'S ABAYAN SCHOOLS OF UKRAINE AS A DETERMINING COMPONENT OF THE REGIONAL INSTRUMENTAL TRADITION

In the vortex of modern bayan art of Ukraine there is a tendency of clearly formed bayan schools (Kyiv, Odesa, Kharkiv, Donetsk and Lviv), this article is devoted to this aspect of coverage of the issue. Considered the figure of M. Gelis is considered, as the founder of playing folk instruments at the Kyiv Conservatory, a versatile musician who raised generations of performers, teachers, scientists, who went to different regions of Ukraine, became the founders of the academic art of playing the bayan and other folk instruments (for example – domrist G. Kazakov in Lviv).

Done emphasis on the Kyiv school of bayan in the person of its founder M. Gelis and followers of M. Rizol, M. Davydov, M. Oberyukhtin, I. Aleksev and others, who, continuing the concept of their mentor, academized the abayan and contributed (through performance, repertoire policy, methodological and scientific component, etc.) entering it in a number of leading instrumental schools of Ukraine.

Subsequently, graduates of the class of M. Helis (I. Alekseev, M. Davydov, M. Oberyukhtin, M. Rizol, I. Yashkevich, etc.) become founders and head classes and departments of folk instruments in other cities of Ukraine, holding the line of heredity methodological and pedagogical principles mentor in the system of music education of different levels.

Proved – representation of Helis's class and students of his students at the Odessa Conservatory (L. Shavruk, V. Vlasova, V. Dikusarov), Lviv (M. Oberyukhtin, J. Kovalchuk, V. Golubnychy, V. Balyk), Donetsk (V. Voevodin, A. Semeshko), Kharkiv (L. Gorenko, V. Podgorny, M. Imkhanitsky). It should be noted in honor of the bayan family of the Voivodes in Luhansk was once founded and held “All-Ukrainian review-competition of students of folk instruments departments of music schools, colleges and children's schools of aesthetic education named the Vojvodina dynasty”.

Determined the ratio of the results of the leading regional bayan schools of Ukraine regarding the main parameters of their characteristics: the presence of pedagogical continuity and performance principles passed from teacher to student; in deep understanding and the deployment of the school through the prism of large-scale positionality (school – college – institution of higher education); in the development of the priority principles of the school in breadth (activities of students of followers in various educational institutions of Ukraine and abroad).

Key words: *bayan, school, Kyiv, Odessa, Kharkiv, Donetsk, Lviv, M. Gelis.*

Постановка проблеми. Авторська школа в музичному мистецтві є феноменом інноваційної освітньої практики в умовах сучасності, яка базується на оригінальному концептуальному проекті, протиставленому загальноприйнятій традиції чи традиції національного або локального осередку. У її формуванні беруть участь як педагоги-методисти, так і виконавці-практики й науковці-дослідники. Авторська школа передбачає наявність наставника-лідера, який спрямовує роботу колективу, згуртованого навколо ідеї реалізації його світоглядної концепції. Колектив формується за участю його учнів та послідовників, діяльність його найяскравіших представників,

спираючись на генеральні концептуальні засади, демонструє їх самобутнє творче переосмислення, адаптацію в різних соціокультурних умовах, має пошуковий та експериментальний характер.

Співвіднесення результатів діяльності провідних сформованих регіональних шкіл баянно-акордеонного мистецтва України (Київської, Одеської, Донецької, Львівської) дає можливість виявити основні параметри їх характеристики. Доказовими аргументами функціонування регіональної баянної школи є тяжіння передачі авторських концепцій у трьох аспектах: наявність спадкоємності педагогічних та виконавських принципів у поколіннях педагогів-наставників; у розгортанні

позицій школи в глибину (триєдність педагогічних ланок школа – училище – ЗВО); у розвитку установчих засад школи у ширину (діяльність учнів послідовників у містах і селах регіону, їх концертування та викладання поза регіоном, на теренах України та за кордоном).

Аналіз досліджень. Індивідуальним авторським школам присвячено чимало праць, які здійснюють класифікацію діалогічних принципів взаємодії компонентів сформованої національної чи регіональної традиції і яскравих індивідуальних знахідок у педагогічно-інтерпретаторських концепціях, які розкривають окремі високорезультативні спрямування творчої діяльності, збагачуючи і оновлюючи наявні системи. Прикладами можуть послужити розвідки, авторами яких є І. Копоть («Трубач Григорій Белінський та його виконавська школа»), О. Юрченко («Олена Костенко – засновниця цимбальної виконавської школи Слобожанщини»), дисертаційне дослідження Л. Садової «Виконавсько-методичні засади фортепіанної школи Вілема Курца як джерело розвитку львівської піаністики» (Львів, 2007) та інші. Найближчими до нашого дослідження є наукові пошуки Н. Гуральник (Гуральник, 2005), Ж. Дедусенко (Дедусенко, 2000), В. Сумарокової (Сумарокова, 2002), безпосередньо дотичними М. Давидова (Давидов, 2005) та А. Душного (Душний, 2015).

Ознаками авторської школи, що реалізується в межах регіональної (в тому числі інституалізованої) є наявність авторської виконавської моделі, систематична робота над поповненням навчального репертуару шляхом перекладів, аранжувань композицій провідних митців регіону, їх широке входження у практику поза його межами і визнання. Саме в такому контенті постають праці А. Душного та Р. Кундиса (Душний, Кундис, 2016; Кундис, 2010) та довідник «Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва» (Душний, Пиц, 2010) щодо дослідження різновекторності Львівської баянної школи як осередку баянної культури Західної України в соціумі українсько-академічного мистецтва.

Мета статті – провести лінію знакових баянних шкіл України в образі їх фундаторів та послідовників як явища національної інструментальної традиції.

Виклад основного матеріалу. Компаративний дискурс ключових аспектів реалізації визнаних і сформованих шкіл, які представляють національне баянне мистецтво, потребує вияву основних параметрів функціонування інструментальної традиції окремих регіонів. Її визначає наявність яскравих авторських шкіл та їх взаємодія в межах

навчальних закладів, досягнення їх представників у міжнародному конкурсно-фестивальному русі та гастрольно-концертній діяльності, внесок у методико-дидактичні напрями та розвиток баянної педагогіки, науково-дослідної роботи, здобутки у галузі композиторської творчості для баяна та баянних ансамблів, організації мистецького життя від регіонального та міжнародного рівня, спадкоємність педагогічних традицій та діяльність їх представників у фахових навчальних закладах України й зарубіжжя тощо.

Л. Черкаський серед сучасних баянних шкіл України як провідні виділяє Київську, Одеську та Донецьку, про що, на його переконання, свідчить численність їх представників серед лауреатів і дипломантів виконавських конкурсів національного та міжнародного рівня, зацікавлення перспективою навчання у цих осередках з боку іноземних фахівців та студентів (Черкаський, 2003: 239).

Найпотужнішою і найстаршою баянною школою України належить визнати *Київську*, оскільки з нею пов'язані ключові процеси зародження і розвитку української академічної школи баянного мистецтва. Її очільником – провідним активним діячем та ентузіастом, поліінструменталістом, науковцем, педагогом-методистом і організатором Марком Гелісом було започатковано низку студій та класів у фахових навчальних закладах України: у 1924 р. було відкрито клас баяна у першій музпрофшколі (Київському музичному технікумі, що згодом увійшов до структури музично-драматичного інституту ім. М. Лисенка), від 1928 року з його ініціативи починає діяльність відділ народних інструментів у Київському музично-драматичному інституті при капельмейстерсько-хоровому відділенні Київського музично-драматичного інституту (Імханіцький, 2006: 209; Сташевський, 2006: 23), з часом відбувається відкриття класу баяна у Київському музичному училищі (1934 р.), на 1939 рік припадає заснування першої в Україні кафедри народних інструментів у Київській консерваторії (сьогодні НМАУ ім. П. Чайковського) під його керівництвом. Завдяки зусиллям М. Геліса започатковуються викладацькі та студентські баянні ансамблі, починаються процеси розробки методико-педагогічної системи, створення методичної літератури, дидактичного репертуару, під його керівництвом та за участю його учнів й послідовників, які формують та видають баянні навчальні збірки, розробляють теоретичні проблеми інтерпретації, виконавських стилів, звуковидобування.

У повоєнний період до роботи на кафедрі залучаються нові, потужні виконавсько-педагогічні

сили з числа його учнів: М. Різоль (1948 р., перший в Україні лауреат-баяніст Першого Всесоюзного огляду виконавців на народних інструментах, що відбувся у 1939 р.), І. Яшкевич (1950 р.), І. Алексєєв (1951 р.), М. Давидов (1962 р., багаторічний завідувач кафедри народних інструментів НМАУ ім. П. Чайковського), С. Кропива та С. Чапкій (1965 р., останній – один з перших популяризаторів виборного баяна на Україні), а також учні засновника власної авторської моделі виховання баяніста – **Миколи Різоля**: Володимир Бесфамільнов (народний артист України, професор кафедри), Сергій Грінченко (народний артист України, професор кафедри).

М. Різоль став організатором (1939 р.), керівником та учасником Квартету баяністів Київської філармонії (1946–1996 рр. очолював його роботу), зробив численні перекладення для квартету творів класичної та сучасної музики, власних обробок музичного фольклору. Паралельно митець активізував практику співпраці виконавців та професійних композиторів у створенні концертного та навчального репертуару. З метою забезпечення репертуарних запитів його представники його класу постали творцями академічних жанрів баянної концертної та навчальної творчості.

Надалі представники класу М. Геліса (І. Алексєєв, М. Давидов, М. Оберюхтін, М. Різоль, І. Яшкевич та інші) започатковують та очолюють класи та відділи народних інструментів у інших містах України, ведучи лінію спадкоємності методико-педагогічних принципів наставника і тяглості установок у системі освіти різних рівнів.

Виконавські традиції баянно-акордеонного мистецтва *Одеси* найяскравіше виявили себе в естрадно-розважальній сфері та діяльності оркестрів баяністів, представники яких і склали основу педагогічного складу провідних осередків фахової освіти: музичного технікуму, робочої консерваторії та академічного музичного вишу. Робота кафедри народних інструментів в Одеській консерваторії (1949 р.) також пов'язана з діяльністю представника класу професора М. Геліса у Київській консерваторії **Леоніда Шаврука** (першого дипломованого фахівця класу баяна) (Давидов, 2005: 144), а з 1965 р. ця лінія доповнюється випускником його іншого учня М. Оберюхтіна у Львівській консерваторії, **Віктором Власовим** – педагогом, концертним виконавцем та композитором (очолює роботу кафедри з 1974 до 1982 року), поряд з яким її роботою опікуються заслужений працівник культури України, професор **Василь Євдокимов** (завідував кафедрою 1982–2011 рр.), доктор мистецтвознавства, професор, народ-

ний артист України **Іван Єрґієв** (завідувач кафедри 2011–2019 рр.), народний артист України, професор **Володимир Мурза** (завідувач кафедри з 2019 рр.). Лінію спадкоємності представляє Алла Черноіваненко (випускниця баянного класу В. Власова та В. Базилевич з диригування 1987 р.), автор дисертаційного дослідження «Фактура і визначення виражальних можливостей баянної музики» (Одеса, 2002). Активно концертує баяніст В. Мурза, першовиконавець численних творів В. Власова, автор значної кількості перекладів та оригінальних композицій (у тому числі «Концертного триптиха», присвяченого В. Воеводіну), наукових розвідок. За час свого існування кафедра не лише створила базу розвитку одеської школи гри на народних інструментах (зокрема, окремої школи баянно-акордеонного мистецтва), але й піднесла науково-методичний рівень викладання.

Навчальні заклади середнього спеціального рівня пов'язані з діяльністю В. Дікусарова (аспірантура у М. Геліса після завершення навчання у Одеській консерваторії в класі В. Базилевич), який протягом 1955–1958 рр. працює викладачем класів баяна в Одеському музичному училищі, в 1958–1965 рр. – культпросвітньому училищі.

Попри відносну молодість (кафедра акордеона заснована у 1992 р.), баянно-акордеонна школа *Донецька* (до 2014 року) належить до провідних в Україні. Її представники – педагоги та славетні випускники (О. Кметюк, В. Зінченко, В. Мітін, С. та Р. Романкович, А. Нижник, Б. Мирончук, Д. Султанов та інші) здійснили вагомий внесок у національне баянне мистецтво. На кафедрі акордеона цього музичного вишу слід виділити провідні авторські педагогічно-виконавські школи народного артиста України, ректора Донецької державної музичної академії ім. С. Прокоф'єва, академіка **Вячеслава Воеводіна** та заслуженого діяча мистецтв України професора **Анатолія Семешка**.

Зокрема, серед членів спеціального класу баяна В. Воеводіна – лауреати національних та міжнародних виконавських конкурсів В. Аверін, Е. Чавдар, П. Рунов, К. Бур'ян, В. Войнов, Н. Баліч, А. Нижник, клас А. Семешка у цьому переліку представляють К. Жуков (шестиразовий лауреат), Є. Капітанов, Д. Султанов (дев'ятиразовий лауреат), Б. Мирончук.

На честь внеску членів родини мистецьких діячів Воеводіних започатковано Всеукраїнський огляд-конкурс учнів та студентів відділень народних інструментів музичних училищ, коледжів та дитячих шкіл естетичного виховання імені

династії Воеводіних. Він відбувається на базі Луганського обласного коледжу культури і мистецтв та проводиться кожні два роки (п'ятий, ювілейний конкурс імені династії Воеводіних відбувся в березні 2011 р.). Усього за історію проведення конкурсу в ньому взяло участь 428 представників з-понад 50 населених пунктів України. Зазвичай лауреати конкурсу продовжували свою музичну освіту у вищих навчальних закладах музичного профілю.

Хоча відділ народних інструментів у *Харкові* належить до найстарших в Україні (заснований у Харківському музично-драматичному інституті у 1926 р.), класи баяна тут було започатковано лише у 1951 р., які очолив представник класу М. Геліса – *Леонід Горенко*. З цим навчальним закладом пов'язана низка яскравих імен у галузі баянного мистецтва. Серед них представники класу Л. Горенка – визначний педагог, методист, виконавець та композитор *Володимир Подгорний* (професор Харківської консерваторії та педагог музичного училища), вчений, педагог та методист, доктор мистецтвознавства, академік *Михайло Імханицький*, учень В. Подгорного, завідувач секції баяна та акордеона Олександр Міщенко, соліст та ансамбліст Ігор Снедков (представник класу М. Чекмарьова у ХІМ та М. Імханицького в РАМ ім. Гнесіних), лауреат міжнародного конкурсу, вихованець класу І. Снедкова Андрій Стрілець. За наявності значних досягнень представників харківських фахових освітніх осередків у галузі педагогіки, методики, музичної науки (М. Імханицький, Ю. Алжнев, О. Міщенко), репертуарного забезпечення (творчість В. Подгорного, А. Гайдена, О. Назаренка), підготовки виконавців – лауреатів конкурсів національного та міжнародного рівнів (серед учнів В. Подгорного: Ю. Абраменко, О. Міщенко, О. Назаренко, В. Зеленюк, А. Гайдена, серед представників класу І. Снедкова: А. Стрілець, А. Гетьман, Є. Шелест), діяльність окремих представників не виокремлюється у цілісні авторські школи з усім комплексом необхідних ознак та етапною спадкоємністю на різних рівнях музично-освітнього процесу, а отже, ще знаходиться на етапі активного формування.

Засади авторської школи М. Геліса, що набула загальнонаціонального значення в контексті процесі академізації народно-інструментального мистецтва України, послужили основою і для становлення баянної традиції Львівщини. Вони представлені, продовжені і розвинуті багатогранною й плідною діяльністю його учнів: Г. Казакова й М. Оберюхтіна (родоначальника школи ака-

демічного баянного мистецтва Львова), В. Запорожця, В. Воеводіна.

Так, біля основ формування фахового професіоналізму, педагогічно-методичних принципів та виконавської традиції був вихованець класу М. Геліса у Київській консерваторії, музикант-мультиінструменталіст (домрист за основною освітою) *Георгій Казаков*. Він постає як основоположник професіоналізму народно-інструментальної освіти регіону, засновник спеціальних народно-інструментальних класів у музичному училищі (1947 р.) та консерваторії (1946 р.) Львова, організатор, учасник та диригент перших ансамблів, ініціатор концертної, теоретичної, творчої діяльності в галузі народно-інструментального мистецтва, автор численних творів навчального репертуару. Своєю діяльністю він сформував основу традиції та підготував ґрунт для функціонування авторської школи баянного мистецтва, започаткованої *Михайлом Оберюхтіним* у 1950 році.

М. Оберюхтін – баяніст та педагог консерваторії й середньої спеціальної музичної школи-десятирічки ім. С. Крушельницької у *Львові*, наставник потужного грона виконавців, диригентів, діячів музичної науки і педагогіки, автор методичних праць, що узагальнюють досвід педагогіки, звукоутворення, артикуляції, фразування та інтерпретації. До таких належать не лише основоположник школи М. Оберюхтін, а також його учні та послідовники А. Онуфрієнко, Е. Мантулев, А. Батршин, В. Власов, В. Голубничий, які, розвинувши принципи наставника у нових соціокультурних умовах, сформували власні оригінальні авторські освітньо-творчі концепції (Душний, Кундис, 2016).

Визначні випускники баянних класів фахових осередків Львівщини поповнюють педагогічний склад провідних навчальних закладів України (В. Власов – Одеса, А. Береза – Вінниця, О. Олексюк – Київ) та зарубіжжя (А. Батршин – США, В. Голубничий – Росія, В. Балік – Хорватія, І. Влах – Словаччина), тим самим втілюючи засвоєні і творчо переосмислені засади фахової освіти і виховання у нових моделях творчої традиції, забезпечують тяглість і розвиток фахових мистецьких та дидактичних установок регіону (Д. Кужелев, А. Онуфрієнко, Я. Ковальчук, Є. Дацина, С. Карась, Я. Олексів) (Душний, Пиц, 2010).

З іншого боку, актуальність напрацювань цієї регіональної школи виявляє себе в підготовці різнобічних у своїй діяльності висококваліфікованих педагогів, для навчальних закладів початкового та середнього рівнів, що створює належні передумови для забезпечення спадкоємності методико-виконавських принципів на рівні всіх ланок

освітньої системи, які постають як виконавці – солісти та ансамблісти, організатори та керівники виконавських колективів, творці навчального та концертного репертуару.

Класифікація різновидів авторських шкіл підпорядкована наступним критеріям: як комплексна система плекання музиканта, сформована діячем-універсалом з багатовимірною практичною реалізацією і стійкою високою результативністю; як освітньо-фаховий осередок, започаткований автором педагогіко-виконавського концепту, у якому спостерігаються спадкоємні лінії в різних напрямках діяльності вихованців та наступників і подальших генерацій (Кундис, 2010).

Таким чином, спільність позицій школи М. Геліса у період формування академічного статусу баянного виконавства та педагогіки в Україні загалом полягає в позиціях мультиінструменталізму як принципу творення базових засад академізації народно-інструментальної культури у сфері музичної освіти і концертної практики, створення численних баянних ансамблів, які функціонують як навчальні та концертні одиниці, спрямування на формування специфічного репертуарного та дидактичного багажу, методичні установки на плекання музиканта-діяча і концертанта, з свідомою естетичною і громадянською позицією. Вихованці класу М. Геліса в Київській консерваторії розвинули методичні та естетичні принципи наставника, адаптуючи їх до конкрет-

них локальних умов, регіональних традицій та специфіки фахових освітніх установ.

Висновки. Отже, базові провідні осередки баянно-акордеонного мистецтва України творяться навколо потужних авторських педагогічно-виконавських шкіл, що реалізуються у кількох генераціях послідовників. Вихідці з цих шкіл розвивають окремі вектори, започатковані музикантами-родоначальниками, виходячи на нові, більш високі рівні самореалізації, чим практикують комплексний багатогранний спосіб творчої діяльності, формуючи власні оригінальні концепції мистецької освіти і створюючи підстави для дочірніх за вихідними установками, – проте власних авторських шкіл, які демонструють етапність, тяглість та спадкоємність традиції.

Особливістю регіональної школи є її проміжне положення між явищами загальнонаціонального масштабу і вузьколокальними сферами реалізації з налагодженою системою двосторонніх взаємозв'язків. Формування регіональної школи тісно пов'язане з основними фаховими осередками країни. Зворотній зв'язок реалізується через успіхи представників регіональних шкіл на міжнародних конкурсах, їх концертно-гастрольну практику, реалізацію аудіозаписів, які засвідчують зрілість і перспективність педагогіко-методичних принципів національної школи загалом, сприяють популяризації українського оригінального та перекладного баянного репертуару на світових теренах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуральник Н. Феномен школи як предмет науково-теоретичного аналізу. *Наука і сучасність: зб. наук. праць НПУ ім. М. Драгоманова*. Київ, 2005. Т. 47. С. 30–40.
2. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (українська академічна школа) : підр. [для вищих та сер. муз. навч. закл]. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005. 419 с.
3. Дедусенко Ж. Школа і традиція у виконавському мистецтві. *Культура України: зб. наук. праць Харк. держ. акад. культури*. Харків, 2000. Вип. 7 : Мистецтвознавство. С. 158–166.
4. Душний А. Наукові пріоритети баянно-акордеонного мистецтва в контексті української академічної школи гри на народних інструментах. *Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки: Мистецькі обрії '2015 : зб. наук. праць / [Ін-т проблем сучас. мистец. НАМ України; наук. керівник теми і голов. наук. ред. М. Яковлев; редкол. : А. Чебикін, М. Яковлев, А. Пучков та ін.]*. Київ: Фенікс, 2015. Вип. 7 (18). С. 75–82.
5. Душний А., Кундис Р. Авторська школа Михайла Оберюхтіна в контексті баянного мистецтва Львівщини. *Вісник ЛНУ ім. Т. Шевченка: Педагогічні науки. Серія: Мистецька освіта: історія, теорія, практика*. Березень, 2016. № 2 (299). С. 99–113.
6. Душний А., Пиц Б. Львівська школа баянно-акордеонного мистецтва : довідник. Дрогобич : П'світ, 2010. 216 с.
7. Имханицкий М. История баянного и аккордеонного искусства: учебн. пособие. Москва : РАМ им. Гнесиных, 2006. 520 с.
8. Кундис Р. До питання співвідношення авторської та регіональної баянних шкіл. *Музикознавчі студії інституту мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки та Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського: зб. наук. пр. / [упор. О. І. Коменда]*. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. Вип. 5 С. 186–196.
9. Сташевський А. Нариси з історії української музики для баяна : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. мист. і освіти]. Луганськ : Поліграфресурс, 2006. 152 с.
10. Сумарокова В. Виконавська школа як об'єкт дослідження: до визначення поняття. *Науковий вісник НМАУ ім. П. Чайковського: Музичне виконавство / [ред. М. Давидов, В. Сумарокова]*. Київ : НМАУ ім. П. Чайковського, 2002. Вип. 40. С. 180–190.
11. Черкаський Л. Українські народні музичні інструменти. Київ : Техніка, 2003. 264 с.

REFERENCES

1. Huralnyk, N. (2005). *Fenomen shkoly yak predmet naukovo-teoretychnoho analizu* [The phenomenon of school as a subject of scientific and theoretical analysis]. *Nauka i suchasnist: zb. nauk. prats NPU im. M. Drahomanova*. Kyiv. T. 47. Pp. 30–40. [in Ukrainian].
2. Davydov, M. (2005). *Istoriia vykonavstva na narodnykh instrumentakh (ukrainska akademichna shkola)* [History of performance on folk instruments (Ukrainian academic school)]: *pidr. [dlia vyshchykh ta ser. muz. navch. zakl.]*. Kyiv: NMAU im. P. Chaikovskoho. 419 s. [in Ukrainian].
3. Dedusenko, Zh. (2000). *Shkola i tradytsiia u vykonavskomu mystetstvi* [School and tradition in the performing arts]. *Kultura Ukrainy: zb. nauk. prats Khark. derzh. akad. kultury*. Kharkiv. Vyp. 7 : Mystetstvoznnavstvo. Pp. 158–166. [in Ukrainian].
4. Dushniy, A. (2015). *Naukovi priorytety baianno-akordeonnoho mystetstva v konteksti ukrainskoi akademichnoi shkoly hry na narodnykh instrumentakh* [Scientific priorities of bayan-accordion art in the context of the Ukrainian academic school of playing folk instruments]. *Aktualni problemy mystetskoi praktyky i mystetstvoznnavchoi nauky: Mystetski obrii 2015: zb. nauk. prats / [In-t problem suchas. mystets. NAM Ukrainy; nauk. kerivnyk temy i holov. nauk. red. M. Yakovliev; redkol.: A. Chebykin, M. Yakovliev, A. Puchkov ta in.]*. Kyiv : Feniks, 2015. Vyp. 7 (18). Pp. 75–82. [in Ukrainian].
5. Dushniy A., Kundys, R. (2016). *Avtorska shkola Mykhaila Oberiukhtina v konteksti baiannoho mystetstva Lvivshchyny* [Mykhailo Oberyukhtin author school in the context of bayan art of Lviv region]. *Visnyk LNU im. T. Shevchenka: Pedagogichni nauky. Seriia: Mystetska osvita: istoriia, teoriia, praktyka*. Berezen. № 2 (299). Pp. 99–113. [in Ukrainian].
6. Dushniy, A., Pyts, B. (2010). *Lvivska shkola baianno-akordeonnoho mystetstva* [Lviv School of Bayan-Accordion Art]: *dovidnyk*. Drohobych : Pósvit. 216 s. [in Ukrainian].
7. Imkhanitskiy, M. (2006). *Istoriya bayannogo i akordeonnogo iskusstva* [The history of the bayan and accordion art]: *uchebn. posobiye*. Moscow : RAM im. Gnesinykh. 520 s. [in Russian].
8. Kundys, R. (2010). *Do pytannia spivvidnoshennia avtorskoi ta rehionalnoi baiannykh shkil* [On the question of the ratio of author's and regional bayan schools]. *Muzykoznavchi studii instytutu mystetstv Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky ta Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho: zb. nauk. pr. / [upor. O. Komenda]*. Lutsk: Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky. Vyp. 5. Pp. 186–196. [in Ukrainian].
9. Stashevskiy, A. (2006). *Narysy z istorii ukrainskoi muzyky dlia baiana* [Essays on the history of Ukrainian music for bayan]: *navch. posib. [dlia stud. vyshch. navch. zakl. myst. i osvity]*. Luhansk: Polihrafresurs. 152 s. [in Ukrainian].
10. Sumarokova, V. (2002). *Vykonavska shkola yak ob'ekt doslidzhennia: do vyznachennia poniattia* [Performing school as an object of study: to define the concept]. *Naukovyi visnyk NMAU im. P. Chaikovskoho: Muzychne vykonavstvo / [red. M. Davydov, V. Sumarokova]*. Kyiv : NMAU im. P. Chaikovskoho. Vyp. 40. Pp. 180–190. [in Ukrainian].
11. Cherkaskiy, L. (2003). *Ukrainski narodni muzychni instrumenty* [Ukrainian folk musical instruments]. Kyiv : Tekhnika, 2003. 264 s. [in Ukrainian].